

[Hølge Larsen.]

her, er spørgsmål, der på indgående vis berører følelser og tanker hos mange mennesker, måske hos det overvældende flertal af den danske befolkning. Jeg ønsker derfor ingenlunde at foretage noget som helst forhastet. Jeg ønsker, at disse spørgsmål må blive gennemdrøftet, gennemdebateret ikke bare her i folketinget, men også i befolkningen, så der på dette grundlag senere kan blive lejlighed til at skabe større klarhed på dette område end den, den højtærede kirkeminister skabte i sin svartale i dag.

Lysholt Hansen: Vi har nu hørt kirkeministerens svar på de to spørgsmål, den stillede forespørgsel omhandler. Svaret viser, at der hverken er fuld klarhed over gældende praksis for præsters forkyndelsesfrihed eller over den form, under hvilken biskopper skal og bør forvalte deres tilsynspligt med præsternes forkyndelse.

Da baggrunden for forespørgslen jo er biskop Høgsbros brevveksling med pastor Kalmeyer om dennes bog, kan det sikkert have interesse at høre, hvilke tanker biskop Høgsbro selv gør sig om, hvad en biskop egentlig er — altså ikke manden, men embedet. Om dette emne talte biskop Høgsbro på det årlige landemøde i Maribo amt den 26. juni 1957, altså kort efter at uoverensstemmelsen mellem biskoppen og pastor Kalmeyer var kommet offentligt frem. Denne tale blev refereret i de lokale blade, bl. a. i dagbladet Ny Dag af 27. juni 1957. Da jeg ved en samtale, jeg for nogle dage siden havde med biskoppen, meddelte ham, at jeg agtede at drage denne tale frem i folketingets debat i dag, overlod biskoppen mig venligst sit manuskript, for at jeg kunne have den nøjagtige ordlyd af hans tale. Med formandens tilladelse vil jeg derfor gerne have lov at bringe et par citater fra dette manuskript og senere et par andre citater.

I sin tale på landemødet om dette emne påpegede biskoppen først, at man på visse hold herhjemme betragter bispestillingen som en slet og ret kontorchefstilling. Dette synspunkt kan han ikke acceptere, for en kontorchef ville man da ikke indivi med hele det kirkelige og statslige opbud, som

man er vidne til i dag, og biskoppen siger så:

„Når man ser en bispeordination eller biskoppen i funktion ved ordination eller kirkeindvielse eller visitats, kort sagt de gamle bispefunktioner — de rammer og arbejdsformer blev ikke syet til kontorchefer. De forudsætter, at bispestillingen er et gejstligt embede ligesom præstens, blot med lidt udvidede sognegrænser og funktioner . . .“

Biskoppen fremhæver derefter, at det syn aldrig er slået igennem herhjemme, at der kun er et rent administrativt og økonomisk fællesskab mellem de forskellige menigheder, medens de i åndelig henseende er ganske uafhængige, og han understreger, at netop til styrkelse af og som udtryk for dette åndelige fællesskab mellem menighederne har bispegerningen sin plads. Derefter siger biskoppen:

„I 1924 blev bispeembedet et demokratisk embede, idet menighedsrådene fik valg- og indstillingsret til bispeembedet. Derved har bispeembedet mistet sin autoritære karakter og er blevet nært knyttet til menighedsrådene.“

Biskoppen understregede videre i sin tale, at menighedsrådene, hvis de er utilfredse med bispen, ikke, som til deres folketingsmand, hvert fjerde år kan sige: vi vil ikke have dig mere. Og han tilføjede, at menighedsrådene, da de valgte biskop, ikke var ude om at få en vejrhane til kirketårnet, men en mand, der fulgte sin samvittighed og sit skøn, og han sluttede dette afsnit af sin tale med følgende ord:

„Men selv om biskoppen ikke er afhængig af menighedsrådene og menighedsrådene heller ikke ønsker en sådan afhængighed — undtagen når de bliver gnavne på ham — så er han i højeste grad henvist til at samarbejde med menighedsrådene.“

Og så vil jeg gerne bede om, at man lægger mærke til den sidste sætning i talen, hvor han siger:

„Både biskoppens administration og hans præstelige gerning beror på et frit tillidsforhold til menighedsrådene, hvis den skal lykkes.“

Efter at jeg har læst denne tale, står der for mig billedet af en biskop, der vel erkender, at bispeembedet har mistet sin